

Eiropas Savienības dabas atjaunošanas regulas projekta divkārtš noraidījums

Autore: Elena Sančesa Nikolasa (Elena Sanches Nikolas), Euobserver

Eiropas Parlamenta Zivsaimniecības komitejas deputāti trešdien (24. maijā) nobalsoja par ES dabas atjaunošanas regulas pamatiniciatīvas noraidīšanu.

Tas notika dienu pēc tam, kad līdzīgu noraidījumu izteica Eiropas Parlamenta Lauksaimniecības komiteja.

Tagad visu uzmanību pievērš Vides komitejai (priekšlikuma vadošajai komitejai), kas par šo dokumentu balsos 15. jūnijā. Galīgais balsojums plenārsēdē notiks jūlijā.

Eiropas Savienības dabas atjaunošanas regulā, ko ES Komisija ierosināja 2022. gada jūnijā, ir noteikti juridiski saistoši mērķi līdz 2030. gadam atjaunot 20 % ES sauszemes un jūras teritorijas - lai apturētu bioloģiskās daudzveidības samazināšanos un apturētu ekosistēmu degradāciju.

Taču Eiropas Parlamenta deputāts, spāņu sociālists Cēzars Luena, rosināja izvirzīt augstāku mērķi, palielinot to no 20 līdz 30 procentiem no sauszemes un jūras teritorijas, kurās dabas atjaunošana notiktu līdz desmitgades beigām. Tas tiktu veikts saskaņojot ES mērķus ar starptautiskā līmenī panākto apņemšanos, par kuru pasaules valstis vienojās ANO sarunās par bioloģisko daudzveidību pagājušajā gadā Monreālā.

"Dabas atjaunošana ES ir vienīgais veids, kā garantēt mūsu ekosistēmu noturību, no kurām ir atkarīga mūsu ekonomika un pārtikas nodrošinājums," C.Luena paziņoja Twitter.

Lai gan daudzi šo priekšlikumu uzskata par pārmaiņām, nesen to asi kritizēja konservatīvi noskaņotie likumdevēji, kuri apgalvo, ka jaunais tiesību akts kaitēs lauksaimniekiem un pārtikas ražošanai Eiropas Savienībā.

Parlamenta lielākā politiskā grupa - Eiropas Tautas partija (EPP), kas ir bijusi opozīcijas priekšgalā pret dabas atjaunošanas likumu, tagad ir aicinājusi Komisiju atsaukt šo priekšlikumu.

"Mēs atbalstām bioloģisko daudzveidību, bet šis priekšlikums neatbilst mērķim, un pēc izšķirošajiem balsojumiem divās Parlamenta komitejās tas ir jāatsauc," sacīja centriski labējais EP deputāts no Rumānijas Zigfrīds Murešans.

Tomēr Zivsaimniecības un Lauksaimniecības komiteju noraidošie atzinumi ir tikai juridiski nesaistoši viedokļi, kas jāapsver Vides komitejā. Savukārt, "zaļie" pārmet Eiropas Parlamenta konservatīvajiem un liberālajiem deputātiem, kuri noraidīja priekšlikumu, ka viņi saistās ar galēji labējiem.

"EPP un Renew spēlē partijas politiku uz dabas un lauksaimnieku rēķina... Nedrīkst pieļaut, ka EPP, Renew un galēji labējo populistu un ekstrēmistu negodīgā koalīcija vēl vairāk grauj Eiropas Zaļo kursu," sacīja Vācijas Zaļo deputāte Juta Paulus.

24.maijā parlamentā notikušajās debatēs tādi uzņēmumi kā VELUX, Nestlé un Euroelectric apgalvoja, ka likums par dabas atjaunošanu varētu radīt izmaiņas to nozarēs.

"Mūsu mērķis ir panākt, lai līdz 2025. gadam 20 % izejvielu tiktu iegūtas no reģeneratīvas lauksaimniecības. Šobrīd mēs sasniedzam septiņus procentus. Dabas atjaunošanas likums palīdzētu paātrināt pāreju," sacīja Bārts Vandevēters (Bart Vandewaetere), kurš strādā Nestlé Europe.

Savukārt vides aizsardzības grupas ir apsūdzējušas centriski labējos likumdevējus par zinātnes ignorēšanu, izvēršot dezinformācijas kampaņu.

"Dzīvā pasaule ap mums iet bojā, un zinātne to skaidri apliecina," debatēs parlamentā sacīja nevalstiskās organizācijas Birdlife Europe direktors Ariels Brunnars.

ES vairāk nekā 80 procentiem biotopu esot slikti vai nepietiekami aizsardzības statuss, trešdaļa gruntsūdeņu ir apdraudēti, bišu un zivju populācijas samazinās, un lielākā daļa augsnes ir sliktā stāvoklī.

Izmaksas

Risks, ka lauksaimniekiem un iedzīvotājiem palielināsies izmaksas, ir viens no argumentiem, ko EPP izmantoja, lai balsojumā pilnībā noraidītu dabas atjaunošanas priekšlikumu.

Tomēr saskaņā ar Komisijas veikto ietekmes novērtējumu katrs eiro, kas ieguldīts dabas atjaunošanā, dos no 8 līdz 38 eiro papildu ieguvumu saistībā ar klimata pārmaiņu mazināšanu.

Kopumā paredzamās izmaksas uz vienu iedzīvotāju, īstenojot šo tiesību aktu, ir aptuveni 14 euro gadā, bet ieguvums ir apmēram 112 euro gadā.